

חוק החניכות, התשי"ג-1953, 1, 2

פרק ראשון: מבוא

1. פירושים

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ד)

(א) בחוק זה -

"נער" פירושו - מי שעדיין לא הגיע לגיל 18;

"מקצוע" פירושו - משלח-יד שהוכרז בצו כמקצוע שיירכש בדרך-חניכות;

"חניך" פירושו - נער העובד על מנת לרכוש מקצוע על ידי עבודה מעשית מודרכת ועל ידי לימוד בשיעורי-מקצוע מאושרים לפי חוק זה; לרבות בבית-ספר תעשייתי שעל יד המפעל שבו הוא עובד והממונה על החניכות אישר את בית הספר לענין חוק זה;

"בית-ספר מקצועי" פירושו - בית-ספר שאושר לענין חוק זה על ידי שר החינוך והתרבות באכרזה שפורסמה ברשומות.

(ב) לענין חוק זה, רואים נער כמועסק, ואת מי שהנער עובד אצלו - כמעסיקו, אם הנער עובד -

(1) אצל הוריו לצורך עסקם או משלח-ידם; או

(2) בכל מפעל שהוא, אף אם העבודה אינה לשם עסק או לשם ריווח, ובכלל זה מקום שהוכרז על ידי שר העבודה כמרכז להכשרה מקצועית לנערים המיועד להקנות מקצוע אגב עבודה מעשית, אך להוציא בית-ספר מקצועי.

פרק שני: עיקרי החניכות

2. אין להעסיק נער אלא כחניך

(תיקונים: התשס"ז, התשע"ד)

(א) לא יועסק נער במקצוע אלא כחניך; יוצא מכלל זה נער שקיבל על פי סעיף 22 תעודה לאותו מקצוע, או שעמד בבחינה וקיבל תעודת-גמר באותו מקצוע מבית-ספר מקצועי.

(ב) הממונה על החניכות רשאי להתיר העסקת נער במקצוע שלא כחניך באחד המקרים האלה:

(1) (נמחקה);

(2) אם לדעתו, ובשים-לב לסגולות הנער, יהיה זה לטובתו שיועסק שלא כחניך;

(3) אם הנער עובד אצל הוריו.

3. תכנית חינוכית

שר העבודה, אחר התייעצות בשר החינוך והתרבות, יקבע לכל מקצוע תכנית-חניכות לשלביה השונים. הודעה על קביעת תכנית חינוכית תפורסם ברשומות והתכנית גופה תפורסם בדרך שהשר ימצא לנכון.

4. תקופת החניכות

(תיקון התשל"ב)

- (א) שר העבודה יקבע בתקנות את תקופת החניכות, בין בדרך כלל ובין למקצוע מסויים.
- (ב) הממונה על החניכות רשאי, בתנאים שיקבע, לקצר את תקופת החניכות של חניך פלוני בהתחשב בידיעותיו המקצועיות ובהשכלתו הכללית של החניך.
- (ג) עבד נער במשלח-יד לפני שהוכרז כמקצוע, רשאי הממונה על החניכות, בהתחשב בידיעותיו המקצועיות של הנער, להורות שתקופת-עבודתו באותו משלח-יד לפני האכרזה תיזקף, כולה או מקצתה, לזכות תקופת החניכות, בתנאים שיקבע.
- (ד) הממונה על החניכות רשאי לקצר את תקופת החניכות של חניך בפרק זמן שאינו עולה על ששה חדשים, בהתחשב במועד גיוסו של החניך לצבא-הגנה לישראל.
- (ה) לענין חוק זה, "תקופת חניכות" - אף תקופת חניכות מקוצרת לפי סעיף זה במשמע.

5. גיל והשכלה

שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות, בין בדרך כלל ובין למקצוע מסויים, את הגיל המינימלי ואת ההשכלה המינימלית, שיידרשו ממי שעומד להיות חניך כתנאים מוקדמים לחניכות, ואת דרכי הוכחתם.

6. מספר החניכים

(תיקון התשע"ד)

- (א) שר העבודה רשאי, בהתחשב בסיכויי התעסוקה, לקבוע את מספר-החניכים המועט ביותר שבעל-מפעל פלוני, המתנהל לשם עסק או לשם רווחים, יהא חייב להעסיק במפעלו.
- (ב) שר העבודה רשאי לקבוע את מספר-החניכים הרב ביותר שבעל-מפעל, המתנהל לשם עסק או לשם רווחים, יהיה רשאי להעסיק בהתחשב בסיכויי התעסוקה, וכן בתהליכי הייצור באותו מפעל, במספר בעלי-המקצוע שבו, בצידו ובתנאי-עבודתו.
- (ג) שר העבודה רשאי כאמור לקבוע, בתקנות, לענין מקצוע מסויים, את מספר-החניכים המועט ביותר שכל בעל-מפעל, המתנהל לשם עסק או לשם רווחים ולא נקבע לגביו כאמור בסעיף קטן (א) או (ב), יהא חייב להעסיק במפעלו ואת מספר-החניכים הרב ביותר שיהא רשאי להעסיק.

7. איסור להעסיק חניכים ונערים

(תיקון התשע"ד)

הממונה על החניכות רשאי לאסור על אדם להעסיק חניכים, אם לדעתו, אין באפשרותו להבטיח לחניך את ההדרכה הדרושה למטרת החניכות; איסור כזה אינו גורע מן האיסור שבסעיף 2.

8. איסור תשלום

לא ידרוש אדם ולא יקבל כל תשלום או פרס בעד חניך, או בעד מי שעומד להיות חניך, בקשר לחניכותו.

9. דין חניך שמלאו לו שמונה עשרה שנה

(תיקונים: התשל"ב, (תיקון התשע"ד))

- חניך שמלאו לו שמונה-עשרה שנה דינו לענין חוק זה כדין נער, אם הוא -
- (א) ממשיך בעבודתו אצל אותו מעסיק; או
- (ב) ממשיך בעבודה אצל מעסיק אחר באותו מקצוע.

10. עידוד חניכות

(תיקון התשע"ד)

(א) שר העבודה רשאי לתת תעודת-הוקרה, בנוסח שיקבע, לאדם שחניכיו הצטיינו בהתקדמותם במקצוע ובבחינות או לאדם שבהדרכתו עבד חניך כאמור.

(ב) בקביעת ההכנסה החייבת במס של אדם שהוציא, באישור השר, בשנה שקדמה לשנת-שומה מסויימת, הוצאת-הון לרכישת-ציוד בקשר להעסקת חניכים במפעל, ימוכה מאותה הכנסה כל שנה, במשך חמש שנים מאותה שנת-שומה ואילך, סכום של 20% מן ההוצאה האמורה.

פרק שלישי: דרך החניכות

11. הודעה לממונה

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ד)

מעסיק יודיע לממונה על החניכות על כל חניך שהתחיל לעבוד אצלו, תוך 15 יום מיום שהתחילה עבודתו, ויכלול בהודעה פרטים לפי טופס שנקבע בתקנות.

12.

(בוטל).

13. פנקס החניכים

(תיקון התשל"ב)

הממונה על החניכות ינהל פנקס שייקרא "פנקס החניכים" וירשום בו את הפרטים שנכללו בהודעה שנמסרה לפי סעיף 11. הפנקס יהיה פתוח לעיון ללא כל אגרה לכל אדם בכל עת המתקבלת על הדעת.

14. חובות המעסיק

(תיקון התשע"ד)

(א) המעסיק חייב -

(1) להעסיק את החניך עד תום תקופת-החניכות;

(2) להעסיק את החניך לפי תכנית-החניכות;

(3) להבטיח לחניך הדרכה מתאימה ושיטת-עבודה שיש בה כדי להקנות את המקצוע תוך תקופת-החניכות שנקבעה לו; אם אין המעסיק מפקח במישרין על עבודת החניך ואינו מדריך אותו, חייב הוא להטיל חובה זו על אדם אחר במפעל, ומשהסכים אותו אדם לקבל על עצמו את החובה, חייב הוא למלאה כאילו היה המעסיק. אולם הטלת חובה כאמור אין בה כדי לפטור את המעסיק עצמו מאחריות למלאה;

(4) לשחרר את החניך מעבודה, בלי ניכוי משכרו, כדי לאפשר לו לבקר בשיעורי-מקצוע מאושרים, במידה שהחניך חייב לעשות כן על פי סעיף 16(ג), ולהיבחן כמוטל עליו לפי סעיף 22.

הוראה זו באה להוסיף על הוראות סעיף 4(ג) לחוק לימוד-חובה, התש"ט-1949, ולא לגרוע מהן.

(ב) לא יעסיק מעסיק את חניכו בעבודה שאינה קשורה למטרת-החניכות.

15. שכר עבודה לחניך

(תיקון התשע"ד)

(א) המעסיק חייב לשלם לחניך שכר-עבודה שלא יהיה פחות משכר-המינימום שקבעה לאותו מקצוע ועדת-השכר לחניכים (להלן - ועדת-השכר), בהתאם לסעיף קטן (ג).

(ב) שר העבודה רשאי למנות, לכל המקצועות או למקצוע מסויים, ועדת-שכר שסדרי-עבודתה ייקבעו בתקנות, ובלבד שבכל ועדת-שכר יהיו מיוצגים, שווה בשווה, ארגון-העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, וארגוני-מעבידים רפרזנטטיביים במדינה שלדעת השר הם נוגעים בדבר. הודעה על מינוי כל ועדת-שכר ועל כתבתה תפורסם ברשומות.

(ג) (1) על פי הוראות שר העבודה, תקבע ועדת השכר בהחלטה את שיטת השכר בשים-לב להתקדמותו של החניך במקצוע, את שיעורו המינימלי ואת אופן-תשלומו.

(2) החלטת הועדה כוחה יפה לא פחות משנה אחת ולא יותר משלוש שנים, הכל כפי שנקבע בהחלטה, אך רשאית ועדת-שכר לפני תום התקופה להאריך אותה מזמן לזמן לתקופה נוספת שלא תעלה על שנה אחת.

(ד) העתק של החלטת ועדת-שכר לפי סעיף קטן (ג) יימסר לממונה על החניכות ולארגוני העובדים והמעבידים המיוצגים בוועדה. הממונה על החניכות יביא, בדרך שימצא לנכון, את החלטת ועדת השכר לידיעתם של המעסיקים ושל החניכים הנוגעים בדבר.

(ה) אין הוראות סעיף זה חלות כשהחניך עובד אצל הוריו או במפעל המפורש בפסקה (2) לסעיף 1(ב).

16. חובות החניך

(תיקון התשע"ד)

החניך חייב -

(1) לעבוד אצל מעסיקו עד תום תקופת החניכות;

(2) לשקוד על עבודתו כדי לרכוש את המקצוע תוך התקופה שנקבעה כתקופת החניכות לאותו מקצוע ולעמוד בבחינות בהתאם לסעיף 22;

(3) לבקר באופן סדיר בשיעורי-מקצוע מאושרים, כפי שיקבע שר העבודה, בתקנות, לאותו המקצוע, אם הממונה על החניכות לא פטר אותו לחלוטין או בשיעורין מחובה זו;

(4) להישמע להוראות מעסיקו ולהוראות האדם שבפיקוחו ובהדרכתו הוא עובד, בכל הנוגע לעבודה ולסדריה.

17. התרת הקשר

(תיקון התשע"ד)

(א) (בוטל).

(ב) ואלה המקרים והדרכים בהם אפשר להתיר את הקשר בין המעסיק ובין החניך -

(1) על ידי כל אחד מהצדדים -

(i) בפרק זמן של ששה שבועות מיום שהתחיל החניך לעבוד אצל אותו מעסיק,

(ii) אם הממונה על החניכות אישר את התרת הקשר,

(iii) מכל סיבה אחרת שתיקבע בתקנות;

(2) על ידי המעסיק - אם החניך הפסיק את עבודתו, ללא סיבה שאושרה על ידי המפקח על החניכות כסיבה

מספקת, ולא חזר לעבודתו תוך 14 יום;

(3) על ידי החניך -

(i) אם העביר המעסיק את המפעל לשוב אחר או אם הורי החניך העתיקו את מקום-מגוריהם לשוב

אחר,

- (ii) אם החניך רוצה לעבוד כחניך אצל מעסיק אחר והממונה על החניכות אישר בכתב שהדבר הוא לטובת החניך,
- (iii) אם הופסקה העבודה במפעל לתקופה העולה על חודש ימים.

18. הפסקת החניכות

לא נדחה צאתו של חניך לשירות סדיר לפי חוק שירות-בטחון, התש"ט-1949, על מנת לאפשר לחניך לסיים את החניכות, והחניך יצא לשירות סדיר כאמור, תופסק החניכות לתקופת השירות.

19. חובת הודעה

(תיקון התשע"ד)

הותר הקשר בין המעסיק ובין החניך לפי סעיף 17 או שהופסקה החניכות לפי סעיף 18 או שסיים החניך את תקופת החניכות - ימסור מעסיקו הודעה על כך בכתב לממונה על החניכות, בטופס שנקבע בתקנות.

20. יישוב סכסוכים

(תיקון התשע"ד)

(א) התעוררו חילוקי-דעות או סכסוך בין מעסיק ובין חניך בשאלה אם אפשר להתיר את הקשר בהתאם לסעיף 17 - יכריע הממונה על החניכות, או מי שמונה לכך על ידיו, לאחר ששמע את הצדדים או את נציגי ארגון העובדים ונציגי ארגון המעבידים שהצדדים חברים בהם.

(ב) (1) סכסוך שלא יישבו אותו בדרך מוסכמת, תוך תקופה שנראית לממונה על החניכות, ייושב בדרך שתיקבע בתקנות.

(2) בסעיף קטן זה "סכסוך" פירושו - סכסוך, או חילוקי-דעות, בקשר לתנאי-עבודה של חניך שנתגלעו בין מעסיק ובין חניך, או בין מעסיק ובין ארגון-עובדים שהחניך חבר בו, או בין ארגון-מעבידים שהמעסיק חבר בו ובין ארגון-עובדים שהחניך חבר בו, והסכסוך או חילוקי-הדעות גרמו או עלולים לגרום להפסקת-עבודתו של החניך, להוציא חילוקי-דעות או סכסוך הנובעים מסעיף 17.

(ג) אין הוראות סעיף זה חלות כשהחניך עובד אצל הוריו, או במפעל המפורש בפסקה (2) לסעיף 1(ב).

21. שיעורי מקצוע מאושרים

(א) שיעורי-מקצוע מאושרים הם שיעורים במקצוע ובהשכלה כללית הקשורה לכך, שאושרו על ידי שר העבודה לענין חוק זה.

(ב) שר העבודה רשאי לארגן ולקיים שיעורי-מקצוע מאושרים ולעודדם בכל דרך אחרת שימצא לנכון.

(ג) שר העבודה יקבע, לאחר התייעצות עם שר החינוך והתרבות, תכנית-לימודים מינימלית אחידה בשיעורי-מקצוע מאושרים, בין למקצוע אחד ובין למספר מקצועות; אולם קביעת תכנית כאמור לא תפגע בזכות להוסיף שיעורים על הקבועים בתכנית.

(ד) שיעורי-מקצוע מאושרים יהיו נתונים לפיקוחו של שר העבודה או של מי שנתמנה על ידיו; האחראי למעשה להנהלתם של שיעורים אלה חייב להגיש לו, במועדים שידרוש, דין-וחשבון לפי טופס שייקבע בתקנות.

(ה) חניך לא יידרש לשלם כל תשלום בעד שיעורי-מקצוע מאושרים; הוראה זו אינה חלה על ציוד וחמרי-לימוד.

22. בחינות ותעודת מקצוע

(א) חניך חייב בבחינות-ביניים ובבחינות סופיות.

(ב) שר העבודה יקבע בתקנות את דרכי הבחינות, את תכניתן ואת סדריהן.

(ג) בעד בחינות סופיות ישלם הנבחן אגרה שתיקבע בתקנות.

(ד) מי שעמד בבחינות-ביניים יקבל תעודה המאשרת זאת, ומי שעמד בבחינות סופיות יקבל תעודת-מקצוע; כל תעודה תיחתם בידי הממונה על החניכות ובידי יושב-ראש ועדת הבחינות. צורת התעודה ואופן נתינתה ייקבעו בתקנות.

(ה) הממונה על החניכות ינהל פנקס בשם "פנקס חניכים שהוסמכו", ובו ירשום את הפרטים שנקבעו בתקנות.

23. הוראת מעבר

מי שעמד בבחינות-ביניים שנערכה לפני תחילת תקפו של חוק זה מטעם המוסד שהיה ידוע כמועצת השוליאיות מיסודה של הסוכנות היהודית לארץ-ישראל, התאחדות בעלי התעשייה וההסתדרות הכללית של העובדים העברים בארץ-ישראל, דינו כדין מי שעמד בבחינות-ביניים על פי חוק זה.

פרק רביעי: ביצוע ועונשין

24. מינויים

(תיקון התשל"ב)

שר העבודה ימנה את הממונה על החניכות, ממונים מחוזיים על החניכות ומפקחים על חניכות.

25. מועצת החניכות וסמכויותיה

תוקם מועצת החניכות (להלן - המועצה) שתייעץ לשר העבודה בהתקנת תקנות לפי חוק זה ובענינים אחרים הנוגעים לו.

26. הרכב המועצה

(תיקון התשע"ד)

(א) המועצה תהיה מורכבת מבאי-כוח הממשלה שיתמנו על ידי שר העבודה, ומאנשי-ציבור שיתמנו על ידי שר העבודה כנציגיהם של עובדים, של נוער עובד, של מעסיקים וכן של מוסדות ציבוריים שלדעת השר הם נוגעים בדבר, ובלבד ונציגי העובדים, הנוער העובד והמעסיקים יהוו שני שלישים מחבריה.

(ב) נציגי העובדים יתמנו לאחר התייעצות בארגון-העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, נציגי הנוער העובד יתמנו לאחר התייעצות בארגון הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של נוער עובד ובארגונים אחרים של נוער עובד לפי החלטת שר העבודה, ונציגי המעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים רפרזנטטיביים של מעסיקים שלדעת שר העבודה הם נוגעים בדבר.

(ג) מספר חברי המועצה לסוגיהם ייקבע על ידי שר העבודה בהודעה שתפורסם ברשומות ובלבד שמספר נציגי העובדים והנוער העובד יחד יהיה כמספר נציגי המעסיקים.³

(ד) שר העבודה, ובהעדרו - מי שנתמנה על ידיו לכך, ישב ראש במועצה.

(ה) הודעה על מינוי המועצה ועל הרכבה תפורסם ברשומות.

27. ועדת חניכות מקצועית

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ד)

(א) שר העבודה ימנה ועדות-חניכות מקצועיות (להלן - ועדה).

(ב) ועדה יכולה להיות לכל הארץ (להלן - ועדה ארצית) או לאזור מסוים, למקצוע אחד או למספר מקצועות שלדעת השר הם קרובים זה לזה. ועדה למקצוע או למספר מקצועות יכול שתמונה גם לפני שאותו מקצוע או אחד המקצועות, לפי הענין, הוכרז כמקצוע שיירכש בדרך חניכות.

(ג) כל ועדה שאינה ארצית היא של שלושה או של חמישה, כפי שיחליט שר העבודה, ומהם - אחד שנתמנה על ידי שר העבודה להיות יושב-ראש והיתר אנשים בני-סמך באותו מקצוע, שנתמנו לאחר התייעצות בארגון-העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים, ובארגון הגדול ביותר של נוער עובד ובארגונים אחרים של נוער עובד לפי החלטת שר העבודה, וכן בארגונים ארציים רפרזנטטיביים של מעבידים שהם, לדעת השר, נוגעים בדבר, ובלבד שמספר נציגי העובדים יהיה כמספר נציגי המעסיקים.

(ד) כל ועדה ארצית היא של ששה, כפי שיחליט שר העבודה, והרכבה יהיה כשל ועדה שאינה ארצית, אלא שיהיה בה גם נציג שר החינוך והתרבות; הודעה על מינוי ועדה ארצית ועל הרכבה תפורסם ברשומות.

28. סמכויות הועדה

(א) שר העבודה יתייעץ בועדה ארצית בטרם -

(1) יקבע את תכנית החניכות;

(2) יאשר שיעורי-מקצוע לפי סעיף 21(א);

(3) יקבע את תכנית הלימודים בשיעורי-מקצוע מאושרים לפי סעיף 21(ג).

(ב) שר העבודה יבקש את חוות-דעתה של הועדה הארצית ויביאה בפני המועצה בטרם יבוא להתייעץ במועצה בדבר -

(1) קביעת תקופת החניכות;

(2) קביעת הגיל המינימלי וההשכלה המינימלית לפי סעיף 5;

(3) תכנית לבחינות-ביניים ולבחינות סופיות.

(ג) שר העבודה יתייעץ בועדה הארצית בטרם ישתמש בסמכותו לפי סעיף 6(ג) ובעדה האזורית הנוגעת בדבר, בטרם ישתמש בסמכותו לפי סעיף 6(א).

(ד) הממונה על החניכות יתייעץ בועדה אזורית הנוגעת בדבר בטרם ישתמש בסמכויותיו על פי הסעיפים 2(ב), 4(ב), 4(ג), 7 ו-16(3).

29. תקופת הכהונה

שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, את תקופת-כהונתם של נציגי הציבור במועצה ושל חברי ועדות, ואת הסיבות להפסקת חברותם.

30. סדרי העבודה

המועצה והועדות יקבעו בעצמן את סדרי-עבודתן, במידה שלא נקבעו בתקנות.

31. פיקוח

(א) מפקח על חניכות רשאי להיכנס לכל מקום שבו עובדים נערים, או שיש לו יסוד להניח שעובדים בו נערים, ולחקור כל אדם הנמצא באותו מקום, בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש אדם ליתן תשובה או עדות העלולה להפלילו.

(ב) מפקח על חניכות רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר, ודין הפרוטוקול כדין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

(ג) מפקח על חניכות רשאי לדרוש שהחניך יבצע בנוכחותו עבודה מסויימת, וכן רשאי הוא לפקח על דרכי העבודה של החניך ועל ההדרכה הניתנת לו במקום העבודה.

(ד) מפקח על חניכות רשאי להיכנס לכל מקום שבו מתקיימים שיעורי-מקצוע מאושרים ולהיות נוכח בשיעורים.

32. עבירות ועונשין

(תיקונים: התשל"ב, התשע"ד)

(א) מי שעבר אחת העבירות האלה: -

- (1) העסיק נער שלא כחניך בניגוד לסעיף 2;
- (2) סירב או נמנע להעסיק חניכים במספר שהוא חייב להעסיק לפי סעיף 6 או העסיק חניכים במספר העולה על המספר שהוא רשאי להעסיק לפי סעיף 6;
- (3) העסיק בניגוד לאיסור על פי סעיף 7;
- (4) קיבל תשלום או פרס בניגוד לסעיף 8,

דינו - קנס חמש מאות לירות, על כל נער או חניך שהועסק או שלא הועסק כאמור או שבקשר אתו נעברה העבירה, או מאסר חודש אחד או שני העונשים כאחד.

(ב) מי שעבר אחת העבירות האלה: -

- (1) הפריע למפקח על חניכות להשתמש בסמכויותיו;
- (2) סירב להשיב למפקח על חניכות על שאלה שהוא חייב להשיב עליה,

דינו - קנס חמש מאות לירות או מאסר שני שבועות או שני העונשים כאחד, אך לא יוטל על נער מאסר או קנס העולה על עשרים וחמש לירות ולא ייאסר נער על אי-תשלום קנס.

(ג) מעסיק שעבר אחת העבירות האלה: -

- (1) לא מילא אחרי הוראות סעיף 11;
- (2) לא שלח הודעה בהתאם לסעיף 19,

דינו - קנס מאה וחמישים לירות על כל חניך שבקשר אתו נעברה העבירה.

33. אחריותם של חברי ההנהלה ושל מנהלים

חברה, אגודה שיתופית וכל חבר בני-אדם אחר, שנמצאו אשמים בעבירה על פי סעיף 32, רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר-הנהלה, מנהל, שותף או פקיד של אותו חבר, ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

- (1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;
- (2) שנקט בכל האמצעים הנאותים, כדי להבטיח שיקוימו הוראות חוק זה.

.34

(בוטל).

35. המדינה כמעסיק

(תיקון התשע"ד)

לענין חוק זה דין המדינה כשהיא מעסיקה כדין כל מעסיק אחר.

.36

ביצוע ותקנות

(תיקון התשל"ב)

שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר דרכי הפיקוח על החניכות.

37.
העברת סמכויות
4

(תיקון התשל"ב)

(א) שר העבודה רשאי להעביר לאחר את הסמכויות הנתונות לו על פי הסעיפים 3, 6 - במידה שאין הפעולה נעשית בתקנות - ו-21; הודעה על כל העברת-סמכויות תפורסם ברשומות.
(ב) הממונה על החניכות רשאי לאצול מסמכויותיו לפי חוק זה לממונים המחוזיים על החניכות.

38. חלות חוקים על חניכים

לענין כל חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו יראו חניך כעובד, אלא אם חלה עליו הוראה אחרת בחוק זה או בחוק האמור או בכל חוק אחר.

משה שרת
גולדה מאירסון

שר החוץ
שרת העבודה

ממלא מקום
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה

[1].o"ח 128, התשי"ג, עמ' 108.

תיקונים:o"ח 653, התשל"ב (31.3.1972), עמ' 74;

o"ח 972, התש"ם (5.6.1980), עמ' 135;

o"ח 2081, התשס"ז (6.2.2007), עמ' 113. הצ"ח - ממשלה 267, התשס"ז, עמ' 167;

o"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח - כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונחים

"מעביד" ב"מעסיק" ו"העבדה" ב"העסקה" כולל כל ההטיות הדקדוקיות שלהם).

[2]. חוק זה לא יחול על עבודתו של מגוייס לפי חוק שירות-עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967 (ראה סעיף 26(א)(2) לאותו חוק).

[3]. בתיקון התשע"ד ניתנה הוראה מפורשת לא לתקן בסעיף 26(ב) את "נציגי המעבידים" ל"נציגי המעסיקים" אך משום מה לא ניתנה הוראה דומה לגבי מונח זה בסעיף 26(ג).

[4]. סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (שקלט אליו את סמכויות שר העבודה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

//